

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/19/2017
Identifikačné číslo spisu: 8015201119
Dátum vydania rozhodnutia: 24.08.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8015201119.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: N. S. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. XXX/XX, XX-XXX Q., N. republika, zastúpený JUDr. Dušanom Remetom, advokátom so sídlom v Prešove, Masarykova 2, 080 01 Prešov, proti žalovanej: Sociálnej poisťovni ústredie, so sídlom v Bratislave, ul. 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava, za účasti U. K. N., J. XXX/X, XXX XX I., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovanej zo dňa 3. júla 2013, č.: 77504-2/2013-KEM, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 18. januára 2017, č.k. 12Scud/6/2015 - 26, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 18. januára 2017, č. k. 12Scud/6/2015 - 26, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove napadnutým uznesením z 18. januára 2017, č.k. 12Scud/6/2015 - 26 uložil žalovanej povinnosť doručiť žalobcovi N. S. J., nar. XX.XX.XXXX prostredníctvom Sociálnej poisťovni, pobočky Košice rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Košice č. 77504-2/2013-KEM zo dňa 3. júla 2013 do vlastných rúk v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia. Súčasne odložil vykonateľnosť rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočky Košice č. 77504-2/2013-KEM zo dňa 3. júla 2013.

2. Z odôvodnenia uvedeného uznesenia vyplýva, že krajský súd zistil, že žalobca žalobou doručenou súdu dňa 26.11.2015 sa domáhal uloženia povinnosti žalovanej doručiť napadnuté rozhodnutie zo dňa 03.07.2013 číslo: 77504-2/2013-KEM žalobcovi a odložiť vykonateľnosť predmetného rozhodnutia žalovanej postupom podľa § 250b ods. 2 O.s.p. V žalobe žalobca tvrdil, že predmetné rozhodnutie vydané Sociálnou poisťovňou pobočka Košice mu nebolo účinne doručené podľa § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení do vlastných rúk, pretože predmetné rozhodnutie prevzala iná osoba a nie žalobca ako vyplýva z podpisu na doručenke.

3. Krajský súd postupom v súlade s § 491 ods. 1 Správneho súdneho poriadku (S.s.p.) konštatoval, že

správna žaloba v sociálnych veciach je upravená v tretej hlave S.s.p., a to konkrétne v ustanovení § 199 a nasledujúcich.

4. Krajský súd po preskúmaní žaloby v rozsahu dôvodov uvádzaných žalobcom dospel k záveru, že v predmetnej veci ide o postup a konanie podľa § 179 S.s.p. v spojení s ustanovením § 199 ods. 3 S.s.p., t. j. správny súd bude ďalej konať o žalobe ako o správnej žalobe opomenutého účastníka. Citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 179 ods. 1, 2, 3 S.s.p. uviedol, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Košice č. 77504-2/2013-KEM bolo vydané dňa 03.07.2013, žalobca doručil správne mu súdu žalobu dňa 26.11.2015, z ktorých skutočností jednoznačne vyplýva, že od vydania napadnutého rozhodnutia neuplynuli viac ako tri roky. Krajský súd preveriac z predloženého administratívneho spisu tvrdenie žalobcu, že mu predmetné rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Košice pod č. 77504-2/2013-KEM zo dňa 03.07.2013 nebolo doručené do vlastných rúk v zmysle ustanovenia § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z., v súlade s ustanovením § 179 ods. 1 S.s.p., považoval za preukázané, že uvedené tvrdenie žalobcu je opodstatnené a preukázané kópiou doručky zo dňa 26.07.2013.

5. Citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 212 ods. 1,3 zákona o sociálnom poistení, § 173 ods. 1 citovaného zákona konštatoval, že z obsahu rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka Košice č. 77504-2/2013-KEM zo dňa 03.07.2013 nesporne vyplýva, že žalobca bol v tomto konaní účastníkom konania, v ktorom prvostupňový správny orgán rozhodoval podľa § 178 ods. 1 písm. a/ prvý bod citovaného zákona v tom zmysle, že N. nevzniklo povinné poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti ako zamestnancovi u zamestnávateľa U. K. N. - D. - K. od 01.07.2012 podľa slovenských právnych predpisov sociálneho zabezpečenia. Prvostupňový správny orgán predmetným rozhodnutím rozhodoval o poistnom a teda žalobcovi mal rozhodnutie podľa § 212 ods. 3 citovaného zákona doručovať do vlastných rúk alebo poštou ako doporučenú zásielku s doručenkou a poznámkou

„do vlastných rúk“. Ďalej uviedol, že z kópie doručky preukazujúcej doručenie rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu žalobcovi bezpochyby vyplýva, že na doručke nie je vyznačená poznámka, že ide o písomnosť a zásielku doručovanú „do vlastných rúk“, ako aj, že rozhodnutie nebolo prevzaté dňa 26.07.2013 osobou žalobcu, ale prevzala zásielku iná osoba a to D. J., ktorá nie je totožná s osobou žalobcu, čo vyplýva aj z podpisu a prevzatia, ako aj poznámky uvedenej pri podpise na uvedenej doručke.

6. Na základe uvedených skutočností krajský súd považoval za preukázané, že žalobcovi ako účastníkovi konania nebolo rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Košice č. 77504-2/2013-KEM zo dňa 03.07.2013 doručené zákonným spôsobom v zmysle ustanovenia § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, a preto podľa § 179 ods. 1, 4 S.s.p., uložil žalovanej povinnosť doručiť predmetné rozhodnutie žalobcovi do vlastných rúk a súčasne odložil vykonateľnosť tohto rozhodnutia tak, ako je uvedené vo výrokovej časti napadnutého uznesenia.

II.

1. Vo včas podanej kasačnej sťažnosti z dôvodov uvedených v ust. § 440 ods. 1 písm. g/ a h/ S.s.p. sa žalovaná nestotožnila s výkladom ust. § 179 ods. 1, 2, 3 S.s.p. v spojení s ust. § 212 ods. 1, 3 zákona o sociálnom poistení a právnym posúdením veci zo strany krajského súdu. Vyjadrila názor, že z výkladu ust. § 212 ods. 3 zákona o sociálnom poistení je zrejmé, že rozhodnutie o vzniku, resp. zániku sociálneho poistenia sa neoznamuje doručením rozhodnutia do vlastných rúk. Uviedla, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Košice č. 77504-2/2013-KEM zo dňa 03.07.2013 bolo doporučenou zásielkou doručované na adresu žalobcu, ktorá bola zaevidovaná v systéme sociálnej poisťovne, ako aj na adresu miesta podnikania zamestnávateľa, uvedené rozhodnutie sa považuje za doručené žalobcovi napriek tomu, že predmetné rozhodnutie prevzala osoba žijúca v spoločnej domácnosti so žalobcom. Dala do pozornosti, že v Poľskej republike inštitút doručovania do vlastných rúk nie je zavedený a tak iný spôsob doručovania ako zvolila sociálna poisťovňa ani nebol možný a ani nebude možný. Uviedla, že doručovanie do zahraničia sa realizuje spravidla prostredníctvom pošty a to buď formou obyčajného doručovania alebo doručovania do vlastných rúk v súlade s poštovými podmienkami pošty (JUDr.

Radomír Jakab, Justičná revue 2006, JR -2/2006, z 12.08.2006). Namietal, že krajský súd mal posudzovať včasnosť žaloby, keď žalobca v danom prípade túto zákonnú lehotu nedodrжал.

III.

1. Žalobca vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalovanej sa plne stotožnil s názorom krajského súdu, považujúc právny názor žalovanej prezentovaný v odvolaní v priamom rozpore s ustanovením § 179 ods. 1 S.s.p.. Navrhoval, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť žalovanej ako nedôvodnú zamietol.

IV.

1. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ S.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaní (§ 440 ods. 1, 2 S.s.p.) a dospel k záveru, že uznesenie krajského súdu, vychádza z nesprávneho právneho posúdenia a je potrebné ho zrušiť.

2. Podľa § 199 ods. 3 S.s.p., ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie v sociálnych veciach ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

3. Podľa § 179 ods. 1, 3, 7 S.s.p., ak správnu žalobu podá niekto, kto tvrdí, že mu rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy nebolo doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom administratívneho konania malo konať (ďalej len "opomenutý účastník"), správny súd overí správnosť tohto tvrdenia a skutočnosť, či od vydania napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia neuplynuli viac ako tri roky, a ak sú tieto podmienky splnené, uznesením rozhodne, že orgán verejnej správy je povinný doručiť opomenutému účastníkovi vo veci vydané rozhodnutie alebo opatrenie.

Doručením uznesenia správneho súdu podľa odseku 1 orgánu verejnej správy sa zo zákona odkladajú účinky napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia,

a to až do právoplatnosti rozhodnutia o riadnom opravnom prostriedku, ak osobitný predpis upravujúci konanie pred orgánom verejnej správy jeho podanie proti napadnutému rozhodnutiu alebo opatreniu pripúšťa. V takom prípade je opomenutý účastník oprávnený na podanie riadneho opravného prostriedku v lehote a za podmienok ustanovených osobitným predpisom a orgán verejnej správy je povinný o tomto riadnom opravnom prostriedku konať a rozhodnúť.

Ak sa správny súd nestotožní s tvrdením opomenutého účastníka, vo veci ďalej koná.

4. Predmetom kasačného konania je posúdenie, či krajský súd uložil žalovanej povinnosť doručiť rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa žalobcovi v súlade so zákonom.

5. Kasačný súd vychádzajúc z citovanej právnej úpravy a skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu dospel k záveru, že pokiaľ krajský súd uložil žalovanej povinnosť doručiť rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa žalobcovi podľa § 179 ods. 1 S.s.p., nepostupoval v súlade so zákonom.

6. Zákonodarca v právnej úprave ustanovenej v právnej norme § 179 S.s.p. upravuje postup súdu v prípade opomenutého účastníka. Za opomenutého účastníka v zmysle § 179 ods. 1 S.s.p. považuje takého účastníka, ktorému rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy nebolo doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom administratívneho konania malo konať. Povinnosťou správneho súdu pri posudzovaní, či ide v preskúmvanej veci o opomenutého účastníka je vychádzať zo skutkových okolností daného prípadu vyplývajúcich z administratívneho spisu žalovaného správneho orgánu, ktorý si za tým účelom od neho vyžiada.

7. Skutkové okolnosti vyplývajúce z administratívneho spisu v danej veci preukazujú, že Sociálna poisťovňa, pobočka Košice vydala dňa 03.07.2013 rozhodnutie č. 77504-2/2013-KEM, ktorým podľa § 178 ods. 1 písm. a/ zákona o sociálnom poistení rozhodla tak, že N. S. J. nevzniklo povinné poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v

nezamestnanosti ako zamestnancovi u zamestnávateľa U. K. N. - D. - K. od 01.07.2012 podľa slovenských právnych predpisov sociálneho zabezpečenia. Rozhodnutie doručovala žalobcovi poštou ako doporučenú zásielku. Z kópie doručienky preukazujúcej doručenie rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu žalobcovi vyplýva, že zásielku prevzala dňa 26.07.2013 D. J., osoba žijúca v spoločnej domácnosti so žalobcom. Sociálna poisťovňa, pobočka Košice predmetné rozhodnutie doručovala doporučenou zásielkou žalobcovi aj na adresu jeho zamestnávateľa. Z kópie doručienky vyplýva, že zásielku prevzal dňa 11.07.2013 splnomocnenec. Žalobca proti predmetnému rozhodnutiu sociálnej poisťovni podal na pošte dňa 23.09.2015 odvolanie. Sociálna poisťovňa - ústredie žalobcovi listom zo dňa 21.09.2015 č. 52277-4/2015-BA oznámila, že odvolanie podal oneskorene a predmetné prvostupňové rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 21.10.2013. Žalobca uvedený list prevzal dňa 28.09. Či žalobca podal žalobu proti uvedenému listu odvolacieho správneho orgánu zo spisu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis, nevyplýva.

8. Vychádzajúc z uvedených skutkových okolností je zrejmé, že Sociálna poisťovňa, pobočka Košice ako prvostupňový správny orgán ako aj Sociálna poisťovňa - ústredie ako odvolací správny orgán so žalobcom ako s účastníkom predmetného konania konali, a preto nemožno žalobcu považovať za opomenutého účastníka konania.

9. Kasačný súd síce súhlasí s konštatáciou krajského súdu, že Sociálna poisťovňa, pobočka Košice ako prvostupňový správny orgán predmetným rozhodnutím rozhodoval o poistnom a teda žalobcovi prvostupňový správny orgán mal rozhodnutie podľa § 212 ods. 3 citovaného zákona doručovať do vlastných rúk alebo poštou ako doporučenú zásielku s doručenkou a poznámkou „do vlastných rúk“, avšak vychádzajúc z konkrétnych skutkových okolností daného prípadu, viazaný žalobným návrhom, bolo jeho povinnosťou zistiť, či žalobca splnil zákonné podmienky opomenutého účastníka. Vzhľadom k tomu, že v danom prípade skutkové zistenia potvrdzujú, že žalobca nespĺnil zákonnú podmienku opomenutého účastníka v zmysle § 179 ods. 1 S.s.p., keďže sa s ním v predmetnom správnom konaní konalo, nebolo možné jeho žalobnému návrhu vyhovieť.

10. Kasačný súd dáva do pozornosti žalobcu, že skutočnosť nezákonného doručenia prvostupňového správneho rozhodnutia by bolo možné posudzovať v preskúmvacom konaní súdu na základe žaloby, ktorú by žalobca podal proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovni - ústredie - list zo dňa 21.09.2015 č. 52277-4/2015-BA, ktorým bezpochyby odvolací správny orgán zasiahol do práv a oprávnených záujmov žalobcu, a preto napriek tomu, že nemá znaky rozhodnutia, je preskúmateľné súdom. Pokiaľ žalobca v žalobe poukázal na právny názor vyslovený v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Sžo 13/2011 z 20.09.2011, v danom prípade nie je možné postupovať v zmysle uvedeného právneho názoru najvyššieho súdu, pretože v označenom konaní najvyšší súd konal a rozhodoval na základe iného skutkového základu a na základe žaloby podanej žalobcom proti rozhodnutiu - listu odvolacieho správneho orgánu. Z uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že žalobca v žalobe navrhol, aby súd uložil žalovanému doručiť mu rozhodnutie Krajského pamiatkového úradu v Nitre č. NR-10/663-20/5745/Du zo dňa 24.06.2010 a po vykonanom dokazovaní a doručení prvostupňového rozhodnutia zrušil správu žalovaného o preskúmaní rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu v Nitre

č. PÚ-10/1262-2/4960/Kub zo dňa 26.08.2010 a vrátil vec žalovanému na rozhodnutie o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu Krajského pamiatkového úradu v Nitre

č. NR-10/663-20/5745/Du zo dňa 24.06.2010, eventuálne zrušil správu žalovaného o preskúmaní rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu v Nitre č. PÚ-10/1262-2/4960/Kub zo dňa 26.08.2010 a zrušil rozhodnutie Krajského pamiatkového úradu v Nitre

č. NR-10/663-20/5745/Du zo dňa 24.06.2010 a vrátil vec žalovanému na ďalšie konanie.

Krajský súd zastavil konanie z dôvodu, že žalobca sa domáhal preskúmania správy žalovaného č. PÚ-10/1262-2/4960/Kub zo dňa 26.08.2010 o preskúmaní rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu v Nitre č. NR-10/663-20/5745/Du zo dňa 24.06.2010, ktorá nemá charakter rozhodnutia podľa § 244 ods. 2 O.s.p. a § 247 ods. 1 O.s.p., a preto nemôže byť predmetom preskúmvania súdom v správnom súdnictve. Skutkové zistenia vyplývajúce z uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu potvrdzujú, že súdy oboch stupňov v tomto konaní konali a rozhodovali o žalobe žalobcu smerujúcej proti rozhodnutiu -

správe, žalovaného ako odvolacieho správneho orgánu.

11. Kasačný súd nesúhlasil s argumentáciou žalovaného, že v Poľskej republike inštitút doručovania do vlastných rúk nie je zavedený a tak iný spôsob doručovania jako zvolila sociálna poisťovňa ani nebol možný a ani nebude možný, tvrdiac, že doručovanie do zahraničia sa realizuje spravidla prostredníctvom pošty a to buď formou obvyčajného doručovania alebo doručovania do vlastných rúk v súlade s poštovými podmienkami pošty. Pokiaľ zákonodarca v zákone o sociálnom poistení ustanovuje povinnosť doručiť písomnosť účastníkovi do vlastných rúk, správny orgán je zákonnou úpravou viazaný. Jeho povinnosťou je v prípade doručovania do zahraničia zistiť medzinárodnú právnu úpravu styku medzi Slovenskou republikou a štátom doručenia.

12. Z uvedených dôvodov najvyšší súd napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 462 ods. 1 S.s.p.. V ďalšom konaní bude úlohou krajského súdu postupom v zmysle názoru kasačného súdu, uvedeného vyššie, vec opätovne prejednať a viazaný žalobným petitom žaloby vo veci opätovne rozhodnúť. Súčasne rozhodne o trovách konania vrátane o trovách kasačného konania v zmysle § 467 ods. 3 S.s.p.

13. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.